

Brusel 28. dubna 2025  
(OR. en)

7679/25

CULT 25  
AUDIO 23  
SOC 235  
SUSTDEV 20  
SAN 169  
EDUC 120  
EMPL 151  
RELEX 481  
DIGIT 67

## POZNÁMKA

---

Odesílatel: Předsednictví  
Příjemce: Výbor stálých zástupců / Rada  
Předmět: Nový přístup ke kultuře v Evropské unii: Kulturní kompas a budoucnost programu Kreativní Evropa  
– *politická rozprava*

---

Delegace naleznou v příloze poznámku předsednictví pro řízení rozpravy k výše uvedenému tématu s ohledem na politickou rozpravu, jež se má uskutečnit na zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport konajícím se dne 13. května 2025.

**Nový přístup ke kultuře v Evropské unii:  
Kulturní kompas a budoucnost programu Kreativní Evropa**

**Politická rozprava**

**A. ÚVOD**

Současná nestabilita a znepokojivá geopolitická situace si vyžadují silnou a jednotnou EU. Kultura a kulturní dědictví jsou projevem tvořivosti a odrazem našich bohatých dějin a představují základ komunitního života, kulturní rozmanitosti a evropských hodnot. Evropská kulturní a kreativní odvětví však čelí nebývalým výzvám. Ruská agrese vůči Ukrajině a projevy barbarství ze strany Ruska jsou jasným důkazem toho, že v ohrožení je i kulturní dědictví. V konfliktech, během nichž jsou společná evropská kultura a dědictví negativně ovlivněny válkou, je zásadní vytvořit sociální a institucionální odolnost, jakož i strategie, jež staví kulturu, dědictví a udržitelný rozvoj do popředí politik obnovy.

V této fázi, která je pro Evropu mimořádně důležitá, je tedy třeba přehodnotit naši podporu poskytovanou kultuře a kulturním a kreativním odvětvím. Se zájmem očekáváme zveřejnění víceletého finančního rámce na období 2028–2034, v němž bude stanoven rozsah a způsob budoucího poskytování finanční podpory EU pro oblast kultury. Evropská komise zároveň v reakci na výzvu Rady pracuje na zastřešujícím strategickém rámci s názvem Kulturní kompas, jehož cílem je usměrnit a využít rozmanitou povahu kultury a jenž by měl sloužit jako orientační vodítko při řešení naléhavých otázek, jimž kulturní a kreativní odvětví v Evropě čelí.

## **B. BUDOUCNOST PROGRAMU KREATIVNÍ EVROPA**

V této souvislosti má pro všechny členské státy zvláštní význam program Kreativní Evropa. Jedná se o nejdůležitější nástroj na podporu evropských kulturních a kreativních odvětví financovaný z prostředků EU. Iniciativy realizované v rámci programu kreativní Evropa zajistily významnou podporu v oblasti přeshraniční spolupráce, prosazování kulturní a jazykové rozmanitosti, sdružování odborných znalostí a rozvoj potenciálu a působnosti evropských subjektů v kulturních a tvůrčích odvětvích. Uvedené iniciativy přispěly rovněž k posílení profesionalizace a konkurenceschopnosti kulturních a kreativních odvětví, jakož i k růstu tohoto odvětví na světovém trhu.

Plánování a provádění programu Kreativní Evropa je i nadále v gesci Evropské komise. V lednu 2025 podepsali ministři a ministryně kultury 27 členských států EU dopis adresovaný místopředsedkyni Evropské komise Henně Virkkunenové a komisařům Glennu Micallefovi a Piotru Serafinovi, v němž zdůraznili význam kultury pro rozvoj a rozmanitost Evropy a uvedli, že je třeba i nadále vyvíjet společné úsilí o zachování programu. Ministři a ministryně kultury zemí EU konstatovali, že Kreativní Evropa je jediný program EU, jenž byl specificky navržen k podpoře spolupráce mezi kulturními a kreativními organizacemi, umělci a kulturními pracovníky. Dále zdůraznili, že kultura hraje klíčovou úlohu při ochraně společností hodnot, obohacuje naši společnou evropskou identitu a zvyšuje sociální soudržnost a zároveň podporuje inovace a konkurenceschopnost. Kromě toho podporuje pocit sounáležitosti a občanskou angažovanost, což má zásadní význam pro prosazování demokratických hodnot EU. Ministři a ministryně kultury uvedli, že potřeba spolupráce v kulturních a kreativních odvětvích na úrovni EU nebyla nikdy naléhavější, zejména v kontextu probíhající digitální transformace a ve světě, jenž se neustále mění.

Vůli pokračovat v programu Kreativní Evropa dokládá závěr výše uvedeného dopisu:

*„(...) abychom zajistili, že se toto odvětví bude moci i nadále přizpůsobovat a že bude moci prosperovat v rychle se vyvíjejícím globálním prostředí, my, níže podepsaní ministři a ministryně kultury, důrazně vyzýváme Evropskou komisi, aby i nadále upřednostňovala kulturní rozmanitost a uměleckou svobodu. Znovu potvrzujeme, že kulturní a kreativní odvětví, včetně audiovizuálního průmyslu, vyžadují účinné a odvětvově přizpůsobené pobídky EU. Tyto pobídky musí být jednak velmi dobře viditelné, jednak strategicky navržené tak, aby podporovaly kulturní spolupráci a tvorbu obsahu. Měly by zajistit, aby strategie a priority financování EU byly flexibilní a reagovaly na rychle se vyvíjející potřeby odvětví, jakož i na digitální výzvy a technologické inovace. Aniž bychom předjímali jednání o rozpočtu EU, rádi bychom zdůraznili, že pouze pomocí takových cílených opatření můžeme zajistit dlouhodobou odolnost, konkurenceschopnost a vitalitu evropského kulturního a tvůrčího ekosystému. Těšíme se na pokračování ve společném úsilí a na další posílení úlohy Evropy při podpoře kulturní rozmanitosti, kreativity a inovací.“*

Jasný a pevný postoj ministrů a ministryň kultury EU je klíčovým prvkem, který je třeba zohlednit v probíhajícím přípravném procesu ve smyslu budoucího posílení programu Kreativní Evropa.

### **C. NOVÝ KULTURNÍ KOMPAS**

Kulturní kompas je stěžejní iniciativou v pověřovacím dopise komisaře Glenna Micallefa. Kompas by měl pomoci začlenit kulturu do zastřešujících politických cílů EU a znovu potvrdit hodnoty a hlavní zásady EU, přičemž konečným cílem je zajistit, aby kultura byla pro všechny přístupnější. Měl by řešit potřebu strategičtějšího a soudržnějšího přístupu k podpoře kultury ze strany EU, který bude reagovat na náročný politický a geopolitický kontext.

Komise zahájila přípravy této strategické iniciativy, včetně první produktivní výměny s členskými státy EU, která se uskutečnila na neformálním ministerském zasedání ve Varšavě dne 8. dubna, přičemž se zaměřila na základní zásady tvorby politik EU v oblasti kultury, které mají být zakotveny v budoucím Kulturním kompasu, a potvrdila klíčové směry. Členské státy prohlásily, že kultura má přirozenou hodnotu a že je třeba zaručit uměleckou svobodu, chránit kulturní rozmanitost a kulturní dědictví a budovat odolnost tohoto odvětví, přičemž digitální technologie přispívají k připravenosti a přístupnosti kultury. Vzhledem ke změnám klimatu by tvůrci politik v oblasti kultury měli rovněž zohlednit udržitelný rozvoj, zajistit investice do inovací a technologické transformace, avšak s ohledem na dopad umělé inteligence na toto odvětví. Velké množství přítomných označilo umělce a tvůrce za klíčový kapitál a požadovalo právní předpisy, jež by zkvalitnily jejich pracovní podmínky a umožnily spravedlivé odměňování a zlepšení sociální ochrany. Účastníci jednomyslně zdůraznili úlohu kultury při budování demokracie, dobré životní úrovně a zdraví společnosti. V důsledku toho bylo nadneseno téma začleňování kultury do politik EU a kulturní diplomacie.

V návaznosti na konstruktivní jednání na neformálním ministerském zasedání poskytuje zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport konající se dne 13. května ministrům a ministryním příležitost prohloubit výměnu názorů na klíčová politická témata v oblasti kultury, která jsou součástí Kulturního kompasu, s cílem řešit hlavní výzvy, jimž kultura a kulturní a kreativní odvětví a průmysly čelí.

Komplexní konzultační proces týkající se Kulturního kompasu zahrnuje rovněž písemnou konzultaci (online průzkum) a pracovní seminář, který spolupořádají Evropská komise a předsednictví dne 17. června 2025 v Bruselu. Cílem těchto konzultací je usnadnit zapojení členských států do navrhování budoucí strategické podpory EU pro kulturu.

#### **D. OTÁZKY PRO POLITICKOU ROZPRÁVU**

S ohledem na výše uvedené skutečnosti ministry a ministryně vyzýváme, aby vyjádřili své názory na následující otázky:

1. S ohledem na současné výzvy, jimž kulturní a kreativní odvětví čelí, uveďte, zda by měl být program Kreativní Evropa upraven tak, aby je lépe řešil, a pokud ano, jak?
2. Jak se může s ohledem na současný geopolitický kontext Kulturní kompas vymanit ze statu quo a zajistit, aby byl strategický význam kultury uznán spolu s novými politickými prioritami, které se objevují na úrovni EU a členských států?

Omezte prosím svůj projev na tři minuty.

Předsednictví by uvítalo, kdyby ministři a ministryně po zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport předložili svá prohlášení v písemné podobě. Vaše návrhy budou předány Evropské komisi jako podklad pro další přípravu budoucího programu Kreativní Evropa a Kulturního kompasu.

---